

да поосѣятъ нѣкои и други свои ниви и да му даджъ прозвѣдението. Той сѣди селянитѣ, рѣшава и налага глоби, запира и убива. Той събира данѣка за себе си, прибира количеството на десятъцитѣ и повече, съ една дума, той зима каквото обича. Чрезъ убийства или чрезъ тежки глоби увеличени съ голѣми лихви, той си присвоява постепенно нивитѣ на селянитѣ; той довозда роднинитѣ си, които се хранятъ отъ селенитѣ; нивитѣ му се обработватъ даромъ отъ сѣщитѣ селяни и слѣдъ нѣколко години селото става чифтликъ на поляктъ, а селянитѣ, притѣжатели на нивитѣ, ставатъ негови роби, и работятъ за него колкото да си изваждатъ насѣщний хлѣбъ. Въ центроветѣ на всяко окръжие, беоветѣ и агитѣ имжтъ вся кой клиенти поляци, и чрезъ тѣхъ уплашватъ населението: и наистина, тѣ можтъ да убиватъ, обезчестяватъ и съсипватъ, вяской както си ще. Поляцитѣ извършватъ заповѣдитѣ на своитѣ покровители безъ страхъ, защото тия послѣднитѣ ги защищаватъ прѣдъ мѣстнитѣ власти,

Всяка недѣля и всякой празникъ (дни посвятени на спокойствие), поляцитѣ зиматъ селянитѣ, най-наче момитѣ и най-хубавитѣ жени, и ги каратъ да работятъ безплатно за беоветѣ и агитѣ. Мжжиетѣ се подлагатъ на мъчни работи, безъ да имъ се дава нито яденіе нито пиеніе, а момитѣ се често изнасилватъ. Дори и въ дълничнитѣ дни, когато беоветѣ имжтъ бърза работа, поляцитѣ накарватъ селянитѣ да оставятъ своитѣ собствени работи и да иджтъ да работятъ даромъ въ чифтлицитѣ на беоветѣ и агитѣ.

Поляцитѣ се располагатъ сѣщо и съ женитѣбитѣ. Единъ гламавъ или безобразенъ младъ може да купи отъ поляка за 25 меджидиета най хубавата мома на селото. Родителитѣ и момата трѣбва да наведжтъ глава предъ предложението на поляка, другояче тѣ можтъ да бжджтъ увѣрени, че ще се убиятъ. Обикновенната храна на селянитѣ въ Македония, презъ всичката година, освѣнъ нѣкои тържественни празници състои отъ сухъ лѣбъ; но всяка вжща трѣбва да бжде всѣкога готова да приеме или Турци гости, приятелитѣ на поляка, или заптиетата на прави-